

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

7/9245
6.C.37

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2204/5339
Konu : Yazılı soru önergesi

08/12/2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 01/10/2009 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/9245-15613/33884 sayılı yazı,
b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü ifadeli, 06/10/2009 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/106-159-72/3934 sayılı yazı,
c) 23/10/2009 tarihli ve 2036/4945 sayılı yazı.

İlgi (a) yazımız ekinde Başbakanlığa gönderilen ve ilgi (b) yazı ile Bakanlığımızca cevaplandırılması tensip olunan, İzmir Milletvekili Ahmet Ersin tarafından Sayın Başbakan'a yöneltip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/9245 Esas No.lu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (c) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan kısmî cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2291/5464

08/12/2009

Konu : Yazılı soru önergesi

Sayın Ahmet ERSİN
İzmir Milletvekili
T.B.M.M.

Sayın Başbakan'a yöneltilip Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılması tensip olunan 7/9245 Esas No.lu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun;

A) "Bir suçun işlendiğini öğrenen Cumhuriyet savcısının görevi" kenar başlıklı 160 ıncı maddesinde;

"(1) Cumhuriyet savcısı, ihbar veya başka bir suretle bir suçun işlendiği izlenimini veren bir hâli öğrenir öğrenmez kamu davasını açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere hemen işin gerçeğini araştırmaya başlar.

(2) Cumhuriyet savcısı, maddî gerçeğin araştırılması ve adil bir yargılamanın yapılabilmesi için, emrindeki adli kolluk görevlileri marifetiyle, şüphelinin lehine ve aleyhine olan delilleri toplayarak muhafaza altına almakla ve şüphelinin haklarını korumakla yükümlüdür."

B) "Cumhuriyet savcısının görev ve yetkileri" kenar başlıklı 161 inci maddesinde;

"(1) Cumhuriyet savcısı, doğrudan doğruya veya emrindeki adli kolluk görevlileri aracılığı ile her türlü araştırmayı yapabilir; yukarıdaki maddede yazılı sonuçlara varmak için bütün kamu görevlilerinden her türlü bilgiyi isteyebilir. Cumhuriyet savcısı, adli görevi gereğince nezdinde görev yaptığı mahkemenin yargı çevresi dışında bir işlem yapmak ihtiyacı ortaya çıkınca, bu hususta o yer Cumhuriyet savcısından söz konusu işlemi yapmasını ister.

(2) Adli kolluk görevlileri, el koydukları olayları, yakalanan kişiler ile uygulanan tedbirleri emrinde çalıştıkları Cumhuriyet savcısına derhâl bildirmek ve bu Cumhuriyet savcısının adliyeyle ilişkin bütün emirlerini gecikmeksizin yerine getirmekle yükümlüdür.

(3) Cumhuriyet savcısı, adli kolluk görevlilerine emirleri yazılı; acele hâllerde, sözlü olarak verir. Sözlü emir, en kısa sürede yazılı olarak da bildirilir.

(4) Diğer kamu görevlileri de, yürütülmekte olan soruşturma kapsamında ihtiyaç duyulan bilgi ve belgeleri, talep eden Cumhuriyet savcısına vakit geçirmeksizin temin etmekle yükümlüdür.

(5) Kanun tarafından kendilerine verilen veya kanun dairesinde kendilerinden istenen adliye ile ilgili görev veya işlerde kötüye kullanma veya ihmalleri görülen kamu görevlileri ile Cumhuriyet savcılarının sözlü veya yazılı istem ve emirlerini yapmakta kötüye kullanma veya ihmalleri görülen kolluk âmir ve memurları hakkında Cumhuriyet savcılarınca doğrudan doğruya soruşturma yapılır. Vali ve kaymakamlar hakkında 2.12.1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümleri, en üst dereceli kolluk amirleri hakkında ise, hâkimlerin görevlerinden dolayı tâbi oldukları yargılama usulü uygulanır.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

(6) Ağır cezayı gerektiren suçüstü hâllerinde, bu Kanunun hükümleri uygulanmak koşuluyla, vali ve kaymakamların kişisel suçlarından dolayı haklarında genel hükümlere göre soruşturma yapılması kaymakamların mensup oldukları il ve valilerin bulundukları ile en yakın il Cumhuriyet başsavcısına aittir. Bu suçlarda kovuşturma yapmaya, soruşturmanın yapıldığı yerin görevli mahkemesi yetkilidir.”

Hükümlerinin yer aldığı malûmlardır.

Öte yandan, mülga 04/04/1929 tarihli ve 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 148 inci maddesinde düzenlenen “Kamu davasını açmak için Adalet Bakanı Cumhuriyet savcısına emir verebilir.” hükmünün, 14/07/2004 tarihli ve 5219 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun çerçeve 3 üncü maddesiyle yürürlükten kaldırılması ve benzer bir hükmün 04/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununda da yer almaması nedeniyle 5271 sayılı Kanunun 170 inci maddesinin birinci fıkrasındaki “Kamu davası açma görevi, Cumhuriyet savcısı tarafından yerine getirilir.” hükmü ile 160 inci maddesinin birinci fıkrasındaki “Cumhuriyet savcısı, ihbar veya başka bir suretle bir suçun işlendiği izlenimini veren bir hâli öğrenir öğrenmez kamu davası açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere hemen işin gerçeğini araştırmaya başlar.” hükümleri çerçevesinde kamu davasının açılması konusunda Adalet Bakanının Cumhuriyet savcısına emir verme yetkisi bulunmamaktadır. Söz konusu hükümler karşısında, kamu davasının açılması konusunda görevli ve yetkili kılınan makam Cumhuriyet başsavcılıkları olup, bu konuda Bakanlığımızca Cumhuriyet savcılarına telkinde bulunulması ya da talimat verilmesi de mümkün değildir.

II- Soru önergesine konu edilen hususlarla ilgili olarak, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı (Ceza Muhakemesi Kanununun 250 inci Maddesiyle Yetkili Bölümü) ile yazışmalar devam etmekte olup, Bakanlığımıza bilgi iletilindiğinde ayrıca cevap verilecektir.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan